ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਅਤੇ ਹੋਰ।

ਬਨਾਮ.

ਸਾਬਕਾ NO.6492086A SEP/ASH KULBER SINGH

(2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 3095)

11 ਮਾਰਚ, 2019

[ਡਾ. ਧਨੰਜਯ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂਦ ਅਤੇ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 - s.106 - ਬਿਨਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਦੀ ਜਾਂਚ - ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਸਿਪਾਹੀ ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਯੂਨਿਟ ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਭਗੌੜਾ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ 302 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ - ਉਹ ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ - ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਸਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸੀ - ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਰੱਖੀ ਗਈ: ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਪੜਚੋਲ ਕਰਨ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ - ਆਰਮਡ ਫੋਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ 302 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਮਾਫ਼ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸੀ - ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਕੋਲ ਆਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਸੀ ਇਹ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਸੀ - ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਕੀਤੀ ਸੀ - ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਭ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸੇਵਾ - ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਇਕ ਪਾਸੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ।

ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਫੌਜ ਸੇਵਾ ਕੋਰ ਵਿੱਚ ਸਿਪਾਹੀ ਵਜੋਂ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ, ਉਸਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, 302 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਗਯਾ ਵਿਖੇ ASC ਕੇਂਦਰ (ਉੱਤਰੀ) ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਸ ਉੱਤੇ ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਮੰਨਿਆ। ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ

ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਸਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ

ਹੋਲਡ: ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ 302 ਦਿਨ ਬਿਨਾਂ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਆਪਣੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਕ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਰਮਡ ਫੋਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ 302 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿਚ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਸੀ। ਖੋਜ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਦੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਦਿਸ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਸੀ। [ਪਾਰਾ 10 ਅਤੇ 11] [1103-E-H]

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2017 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 3095

ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ, ਖੇਤਰੀ ਬੈਂਚ, ਲਖਨਊ ਦੇ 21.08.2015 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਓ.ਏ. ਨੰਬਰ 483 ਆਫ 2012 / ਆਰਡਰ ਮਿਤੀ 06.01.2016 ਵਿੱਚ 2015 ਦੇ ਐੱਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 2351 ਵਿੱਚ ਓ.ਏ. 2012 ਦੀ 483 ਨੰ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧਵੀ ਦੀਵਾਨ, ASG, Ms. ਰੁਖਮਿਨੀ ਬੋਬੜੇ, ਸ਼ੈਲੇਂਦਰ ਸੈਣੀ, ਏ.ਕੇ. ਸ਼ਰਮਾ, ਮੁਕੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਮਰੋਰੀਆ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਅਨਿੰਦਿਤਾ ਪੁਜਾਰੀ, ਸ. ਆਰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੁਮਾਰ, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ

. ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਡਾ. ਧਨੰਜਯਾ ਵਾਈ ਚੰਦਰਚੂੜ, ਜੇ

.

1. ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਉੱਤਰਦਾਤਾ 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1996 ਨੂੰ ਆਰਮੀ ਸਰਵਿਸ ਕੋਰ ਵਿੱਚ ਸਿਪਾਹੀ ਵਜੋਂ ਭਾਰਤੀ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। 11 ਨਵੰਬਰ 2007 ਨੂੰ, ਉਸਨੂੰ ਜੰਮੂ ਅਤੇ ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ 874 ਏਐਸਸੀ ਬਟਾਲੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸਥਾਈ ਪੋਸਟਿੰਗ 'ਤੇ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। 21 ਨਵੰਬਰ 2007 ਨੂੰ

ਆਪਣੀ ਨਵੀਂ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਰਕੇ, ਉਸਨੂੰ 22 ਨਵੰਬਰ 2007 ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਰਮੀ ਐਕਟ 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 106 ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇੱਕ ਕੋਰਟ ਆਫ਼ ਇਨਕੁਆਰੀ ਰੱਖੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 22 ਨਵੰਬਰ 2007 ਤੋਂ ਉਜਾੜਨ ਵਾਲਾ। 18 ਸਤੰਬਰ 2008 ਨੂੰ, 302 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਤਰਾਲ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਗਯਾ ਵਿਖੇ ਏਐਸਸੀ ਸੈਂਟਰ (ਉੱਤਰੀ) ਨੂੰ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।

3. 12 ਨਵੰਬਰ 2008 ਨੂੰ, ਉਸ 'ਤੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ ਗਿਆ: ਪਹਿਲੀ ਗਿਣਤੀ 302 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਉਸਦੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਸੀ; ਜਦੋਂ ਕਿ ਦੂਜੀ ਗਿਣਤੀ ਕੁਝ ਉਪਕਰਣਾਂ ਅਤੇ ਕੱਪੜਿਆਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦੋਵਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ:

“14. I ਨੰਬਰ 6492086-A Sep/ASH Kulbeer Singh of 874 AT Bn ASC at HQ Wing, ASC Center (North) 25 ਅਪ੍ਰੈਲ 1996 ਨੂੰ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਭਰਤੀ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੈਂ ਵਿਲ-ਸਾਂਪਲਾ ਬੇਗਮਪੁਰ, PO-ਸਰਸਾਵਾ, PS-Nakur ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। , ਤਹਿ - ਨਕੁਰ, ਜਿਲਾ - ਸਹਾਰਨਪੁਰ, ਰਾਜ - ਯੂ.ਪੀ. ਮੇਰੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ 55 ਸਾਲ, ਮਾਂ 52 ਸਾਲ, ਪਤਨੀ 29 ਸਾਲ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ 3 ਸਾਲ ਹਨ।

15. ਮੈਨੂੰ ਨਵੰਬਰ 2007 ਦੌਰਾਨ 514 ASC Bn ਤੋਂ 874 AT Bn ASC ਵਿੱਚ ਤਾਇਨਾਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਤਿਆਰੀ ਛੁੱਟੀ ਦੌਰਾਨ ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਘਰ ਗਿਆ ਸੀ। ਘਰ ਪਹੁੰਚ ਕੇ ਮੈਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੇਰੇ ਚਾਚੇ ਨੇ ਮੇਰੇ ਪੁਰਾਣੇ ਘਰ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਪਿੰਡ ਦੇ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਚਾਚੇ ਕੋਲੋਂ ਮਕਾਨ ਬਰਾਮਦ ਕਰਕੇ ਮੇਰੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਸੌਂਪ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੈਂ 302 ਦਿਨ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 18 ਸਤੰਬਰ 2008 ਦੀ ਦੁਪਹਿਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਵਿੰਗ ਵਿਖੇ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੀ।

16. ਮੈਨੂੰ 2265/- ਰੁਪਏ (ਸਿਰਫ਼ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਦੋ ਸੌ ਪੈਂਹਠ ਰੁਪਏ) ਲਈ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਸਾਜ਼ੋ-ਸਾਮਾਨ ਦੀਆਂ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਘਾਟ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਪੈਕਸ ਤੋਂ IAFD-918 (ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ - II ਪ੍ਰੋਸੀਕਿਊਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਵਾਹ ਨੰ.2)।

17. ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਨ ਮੈਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ (ਹਿੰਦੀ) ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੈਂ ਬਿਹਤਰ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਤੰਤਰ ਗਵਾਹ ਦੀ ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਇਸ 'ਤੇ ਸਹੀ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ।

4. ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ ਪਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕਰਨ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ।

5. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ 17 ਮਈ 2010 ਨੂੰ ਆਰਮੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 164 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ GOC, ਮੱਧ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਖੇਤਰ ਦੁਆਰਾ 13 ਅਪ੍ਰੈਲ 2011 ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਸਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਤੇ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਲਖਨਊ ਵਿੱਚ ਖੇਤਰੀ ਬੈਂਚ 21 ਅਗਸਤ 2015 ਦੇ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਕਿ ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਖੋਜ ਸਹੀ ਸੀ, ਪਰ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਕਿ ਆਪਣੀ 12 ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੌਰਾਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ 2007 ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਛੁੱਟੀ 140 ਦਿਨਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਹਿਣ ਲਈ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਉਸਦੀ ਦੂਜੀ ਉਲੰਘਣਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਸੋਧਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਫੌਜ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਪੈਨਸ਼ਨ ਲਈ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦਾ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਸੁਣਾਈ ਗਈ ਸੀ ਉਹ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ:

"20. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਓ.ਏ. ਸਿਰਫ਼ ਅੰਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਅਤੇ ਅਟੈਚਮੈਂਟ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਵੈਧ ਹੋਣ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਧਾਰਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ 12.11.2008 ਤੱਕ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਹ ਉਸ ਸੇਵਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਲੈਂਦਾ ਜੋ ਉਸਨੂੰ ਪੈਨਸ਼ਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਬਣਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੂੰ ਸਾਰੇ ਨਤੀਜੇ ਵਾਲੇ ਲਾਭਾਂ ਨਾਲ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਤਨਖਾਹ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਖਰਚਿਆਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਰਡਰ ਨਹੀਂ। "

6. ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਭਾਰਤ ਯੂਨੀਅਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਹੈ।

7. ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਮਾਧਵੀ ਦੀਵਾਨ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਰੁਖਮਿਨੀ ਬੋਬਡੇ ਦੇ ਨਾਲ ਵਧੀਕ ਸਾਲਿਸਟਰ ਜਨਰਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਕ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦੇ ਦੋਸ਼ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਰੀ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੀ ਖੋਜ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਵਿਧੀਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਹੋ ਗਿਆ, ਤਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਸਜ਼ਾ ਨੂੰ ਅਨੁਪਾਤਕ ਸੀ, ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ 302 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਅਣਅਧਿਕਾਰਤ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਸੀ।

8. ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦੋ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕੋਰਟ

ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੇ ਦਿੱਤੀ ਛੁੱਟੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਠਹਿਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਿਆਦ ਲਈ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਭੁਗਤਣੀ ਪਵੇਗੀ, ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਜਾਂ ਇਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਕਿ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦੱਸੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 39 ਅਧੀਨ ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਉਸਨੂੰ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਦੂਜਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਗਲਤ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਦੁਰਵਿਹਾਰ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ।

9. ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਆਰਮੀ ਐਕਟ, 1950 ਦੀ ਧਾਰਾ 39 ਅਧਿਆਇ VI ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜੋ "ਅਪਰਾਧਾਂ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 39 ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਵਾਲੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ, ਕੈਦ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਜੋ ਤਿੰਨ ਸਾਲ ਤੱਕ ਵਧ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਲਗਾਈ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਧਿਆਇ VII ਜੋ "ਸਜ਼ਾ" ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ, ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 71 ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਧਾਰਾ 71 ਦੀ ਧਾਰਾ (ਈ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਰਟ ਮਾਰਸ਼ਲ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਏ ਜਾਣ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਾਨੂੰ ਪਹਿਲੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ.

10. ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਦੂਜੀ ਸਬਮਿਸ਼ਨ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਪਹਿਲਾਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਿਨਾਂ ਛੁੱਟੀ ਦੇ 302 ਦਿਨਾਂ ਲਈ ਆਪਣੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਤਰਕ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੇ ਆਪਣੀ ਛੁੱਟੀ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਯਤਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਆਰਮਡ ਫੋਰਸ ਦੇ ਇੱਕ ਮੈਂਬਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਡਿਊਟੀ ਤੋਂ 302 ਦਿਨਾਂ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਨਾਲ ਸੀ ਕਿ ਜੋ ਸਜ਼ਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਉਹ ਸਖ਼ਤ ਸੀ। ਖੋਜ ਦਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਆਧਾਰ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੇ ਬਾਰਾਂ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਪਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਸੀ ਕਿ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਆਗਿਆ ਤੋਂ ਸੇਵਾ ਤੋਂ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ।

11. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨੌਕਰੀ ਤੋਂ ਬਰਖਾਸਤਗੀ ਦੀ ਸਜ਼ਾ ਸਖ਼ਤ ਅਤੇ ਅਨੁਪਾਤੀ ਸੀ।

12. ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 21 ਅਗਸਤ 2015 ਦੇ ਆਰਮਡ ਫੋਰਸਿਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਨਿਰਪੱਖ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 2012 ਦੇ OA 483 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਲਾਗਤਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Tarun Mehra

Advocate